

Till Ålands lagting

**Reservation mot finans- och
näringsutskottetsbetänkande nr 2/2022-2023 gällande
Extra barnbidrag till åländska familjer**

Motivering

År 2022 kommer att bli ett tufft år för nästan alla åländska familjer. Levnads-kostnader, räntor, hyror, avgifter, resor och allt annat stiger. I ett sådant läge bör samhället hjälpa till, särskilt när det gäller det som är framtiden, så att barnfamiljerna klarar puckeln.

I riket har man gått in för ett extra barnbidrag. Åland är en av världens rikaste regioner. Vi har råd att hjälpa även barnen och barnfamiljerna.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att moment 41010 Barnbidrag ökas med 770.000, med moment-motiveringen:

”Under 2023 utbetalas, efter nödvändig temporär lagändring, ett extra barnbidrag till åländska barnfamiljer.”

Mariehamn den 13 december 2022

Nina Fellman

Till Ålands lagting

**Reservation mot finans- och näringsutskottets
betänkande nr 2/2022-2023 gällande Ändrad
inkomstgräns för studiestöd**

Motivering

Socialdemokraterna var från början skeptiska till ett slopande av inkomstgränsen för studiestöd av flera orsaker. Nu visar en utvärdering av Arbetsmarknads- och studieserviceenheten att effekten av den slojade inkomstgränsen inte alls blev som tänkt utan ledde till att relativt väl avlönade människor lyfter studiestöd och arbetar vid sidan av studierna. Avlastningen av vård och omsorg har inte blivit den avsedda. Landskapsregeringen bör återkomma med ett förslag på något höjd med ett förslag på något höjd inkomstgräns samt eventuellt förslag till ny stödform för vuxna som vill fortbilda sig.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att moment 50200 Studiestöd sänks med 135 000 euro

Mariehamn den 13 december 2022

Nina Fellman

Till Ålands lagting

**Reservation mot finans- och näringsutskottets
betänkande nr 2/2022-2023 gällande Rent vatten
måste prioriteras**

Motivering

Under budgetbehandlingen och i utskottets höranden har det framkommit att dricksvattensituationen på Åland riskerar att bli mycket svår, och att man till stora kostnader behöver investera i en avsaltningsanläggning för att klara kommande behov. Samtidigt fortsätter våra dricksvattentäkter att försämrast, till stor del beroende på avrinningen från kringliggande jordbruk. Tillräckliga skyddszoner är en nödvändighet för att på sikt kunna återställa vattentäktena, och det är en prioritet som måste ha företräde.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att följande mening fogas till betänkandet under rubriken Klimat och vatten:

”Det privata markägandet ska inte utgöra ett hinder för att skydda vattentäktena för hela Ålands befolkning. I de fall privatägd mark används för skyddszoner ska markägare självklart ha en rimlig kompensation.”

Mariehamn den 13 december 2022

Nina Fellman

Till Ålands lagting

**Reservation mot finans- och näringsutskottets
betänkande nr 2/2022-2023 gällande Stärkt stöd i
yrkesgymnasiet**

Motivering

Efter pandemi och distansstudier har flera ungdomar i yrkesgymnasiet fått svårigheter att komma ikapp med sina studier. Om så många studerande som möjligt ska kunna få en examen är det viktigt att stöd sätts in för dem som får kämpa. Tillräckliga insatser för studerande i behov av extra stöd hjälper också den psykiska hälsan bland unga.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att moment 85500, Ålands gymnasium, verksamhet, utökas med 50 000 euro och följande text läggs till motiveringen:

”Anslaget höjs för att stärka stödinsatserna i yrkesgymnasiet för studerande i behov av extra inlärningsstöd.”

Mariehamn den 13 december 2022

Nina Fellman

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 2/2022-2023 gällande Utvidgad läroplikt på Åland

Motivering

Landskapsregeringen har under de senaste åren i stället för att införa en utvidgad läroplikt enligt finländsk modell gått in för att försöka skapa en kostnadsfri gymnasieskola genom ett lappverk av förändringar som sker genom årliga budgetanslag. Trots ett löfte om att göra en ändring i gymnasielagen för att skapa långsiktighet har detta ännu inte skett. Genom ett treårigt projekt vill man skapa en helhet i de stödfunktioner som ska se till att inga ungdomar faller mellan stolarna, något som i en helhet hade förverkligats genom en lagstiftningsreform.

Det är ett tidskrävande och dyrt sätt att åstadkomma samma rättigheter för åländska studerande som de finländska ungdomarna redan har, och därigenom försätter självstyrelsen ålänningarna i en sämre ställning.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att stycket under rubriken *Barn, ungdomar och skola* som berör det kostnadsfria gymnasiet stryks och ersätts med:

”Utskottet anser att landskapsregeringen efter utredning bör lagstifta om en helhet kring utvidgad läroplikt, kostnadsfri gymnasieutbildning och stöd för alla studerande att erhålla en gymnasieexamen genom en fulltextlag med utgångspunkt i den finländska lagstiftningen om utvidgad läroplikt. Reformen bör finansieras genom en justering av det åländska studiestödet för gymnasiestuderande.”

Mariehamn den 13 december 2022

Nina Fellman

Till Ålands lagting

**Reservation mot finans- och näringsutskottets
betänkande nr 2/2022-2023 gällande Ny organisering
för skärgårdstrafik och hamnar**

Motivering

Under den senaste mandatperioden har det blivit än mer uppenbart att den organisationsmodell för skärgårdstrafiken Åland har inte fungerar. Inget annat politikområde är så direktstyrt från den politiska nivån, och inget annat väcker så stora konflikter ner på detaljnivå. Svårigheterna att finna långsiktiga lösningar visar att en ny organisering är nödvändig för upphandling, utveckling och drift av trafiken. Landskapet bör ha en beställarroll med arm-längds avstånd till verksamheten som kan drivas som ett hamn- och rederi-bolag..

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att till stycket *Infrastruktur och transportpolitik* fogas följande stycke:

”Utskottet anser att landskapsregeringen bör utreda möjligheten att bilda ett under landskapet lydande rederi i syfte att bolagisera utförandet av skärgårdstrafiken, hamnarna och den kringliggande infrastrukturen. Rederiet har som ansvar att upphandla, driva och anskaffa klimatanpassat tonnage i enlighet med landskapets omställningsplan.”

Mariehamn den 13 december 2022

Nina Fellman

Till Ålands lagting

**Reservation mot finans- och näringsutskottets
betänkande nr 2/2022-2023 gällande Reformbehov för
kommunerna**

Motivering

Den kommunala strukturen på Åland vittrar sönder då allt fler kommuner i periferin hamnar i ekonomisk utsatthet och måste vända sig till landskapsregeringen och be om stöd utöver det som landskapsandelssystemet och andra överföringar ger. Samtidigt finns en växande oro för den demokratiska utgålligheten i flera kommuner och för om det finns tillräckligt med utvecklingskraft för att ens drömma om en ljusare framtid.

Landskapsregeringen aviserar en kriskommunslagstiftning som ska lämnas till lagtinget under första delen av 2023, men även den tycks sakna tillräcklig majoritet i regeringsblocket.

På något sätt behöver processen med en omdaning av den kommunala strukturen starta om, så att inte denna viktiga del av det åländska samhället lämnas vind för våg, oberoende av hur man ser på kommande samgåenden och hur de ska uppnås.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag/vi

att till betänkandet fogas en ny rubrik:

Reformbehov för kommunerna, med texten:

”Utskottet anser att ett prioriterat område för landskapsregeringens arbete är att hitta en hållbar och framkomlig väg för en förnyad och mer robust kommunstruktur. I arbetet bör ingå en översyn av gällande lagstiftning och en ambition att hantera kommunfrågan långsiktigt över mandatperioder.”

Mariehamn den 13 december 2022

Nina Fellman

Till Ålands lagting

**Reservation mot finans- och näringsutskottets
betänkande nr 2/2022-2023 gällande
Misslyckad självstyrelselagsreform**

Motivering

Efter en lång och svår process för att få fram en ny självstyrelselag för Åland är det en enda som återstår förhoppningen om en gemensam arbetsgrupp som kan ta arbetet vidare. Nästa möjliga årtal för en ny självstyrelselag är 2028. Detta måste stämma till eftertanke, om Åland nästa gång ska lyckas med ambitionen att få fram en ny och modern självstyrelselag. Parterna bör tillsammans göra en analys av processen så att man kan finna nya arbetsmetoder och bygga ett förtroendefullt samarbete både på tjänstemannanivå och på politisk nivå.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att till betänkandet fogas en ny rubrik:

”Ny självstyrelselag”, och ett nytt stycke med texten:

”Utskottet anser det nödvändigt att en analys görs av varför processen med att revidera självstyrelselagen misslyckats och att man mot bakgrund av analysen gemensamt med riket söker nya arbetsmetoder som är mer effektiva för att uppnå konkreta resultat.”

Mariehamn den 13 december 2022

Nina Fellman

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 2/2022-2023 gällande moment 976000 Infrastrukturinvesteringar

Motivering

Finans- och näringsutskottets majoritet föreslår att anslaget minskas med 500 000 euro och att en ny motivering läggs till.

I regeringsprogrammet står skrivet att "Landskapet avser att bygga en tunnel till Föglö". Detta skrevs med stöd av fem partier och var ett tydligt resultat av lagtingsvalet 2019. Den allmänna opinionen och ansvaret för hela Åland kräver nytänkande när det handlar om infrastruktur och kommunikationer. Det inledande arbetet som gjorts av privata entreprenörer ger med stor tydlighet vid handen att en investering i fast förbindelse på sikt är billigare än nuvarande allt mindre pålitliga trafik med ålderstigna fartyg.

Fördelen med en fast förbindelse till Föglö har sedermera betonats av en parlamentarisk tunnelkommittén som efterlyser ytterligare undersökningar för att mer exakt kunna bedöma storleken på investeringen. Utan sådana är spannet mellan lägsta och högsta pris alldeles för stort. Geotekniska förundersökningar bidrar till bättre kostnadsprognoser och minskar riskerna i produktionsfasen.

Vi understryker vikten av att dessa undersökningar genomförs och i utskottets behandling har framkommit att de äskade medlen är tillräckliga för att skapa en bättre bild av projektets kostnader. En fast förbindelse mellan Svinö och Degerby skulle reformera hela skärgårdstrafiken och minska miljömässiga avtryck samtidigt som det skapar social trygghet och, med stor sannolikhet, leder till lägre kostnader för hela Åland. Dagens fossildrivna fartyg är inte långsiktigt hållbara.

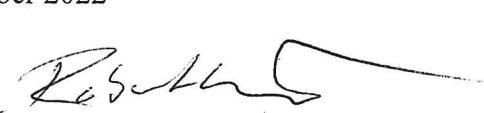
Målet är att finansiera investeringen helt eller delvis med hjälp av extra anslag, i likhet med investeringarna i elkablarna till Finland och Sverige. För att kunna gå vidare med en sådan ansökan krävs utredningar som mer exakt än dagens gissningar beräknar storleken på en investering i en tunnel.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

Att texten i det ursprungliga budgetförslaget under rubriken Bro-, hamn- och tunnelinvesteringar kvarstår enligt följande:

"Inom projektet fast förbindelse till Föglö påbörjas en förstudie, inklusive geotekniska och geologiska undersökningar i syfte att kartlägga förutsättningarna för projektets genomförande. För arbete ingår ett anslag om 500 000 euro. Materialet ska även ligga till grund för en ansökan om extra anslag."

Mariehamn den 13 december 2022

Jörgen Pettersson

Robert Mansén

Stephan Toivonen

Till Ålands lagting

**Reservation mot finans- och näringsutskottets
betänkande 2/2022-2023 gällande moment 976000
Infrastrukturinvesteringar**

Motivering

Finans- och näringsutskottets majoritet föreslår att motion nr 18/2022-2023 godkänns och att meningen "Under året återaktiveras arbetet med Prästösundsbron" stryks ur budgetförslaget.

I regeringsprogrammet står skrivet att "Landskapsregeringen avser att bygga en fast förbindelse över Prästösund. Planeringen inleds under mandatperioden." Detta skrevs med stöd av fem partier och var ett tydligt resultat av lagtingsvalet 2019. Den allmänna opinionen och ansvaret för hela Åland kräver nytänkande när det handlar om infrastruktur och kommunikationer.

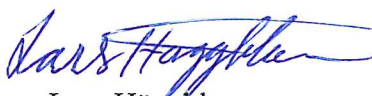
Hela Åland ska leva och kommunikation går hand i hand med ekonomi och tillväxt. Fasta förbindelser gör Åland större och därmed mer attraktivt för såväl fast boende som gästande besökare. Vi föreslår att arbetet med att utreda kostnaderna för Prästösundsbron, i likhet med undersökningar av investeringen för fast rutt mellan Svinö och Degerby, fortsätter.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

Att texten i det ursprungliga budgetförslaget under rubriken Bro-,
hamn- och tunnelinvesteringar kvarstår enligt följande:
"Under året återaktiveras arbetet med Prästösundsbron."

Mariehamn den 13 december 2022

Jörgen Pettersson

Lars Häggblom

Robert Mansén